

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
danih ob torkih, četrkih
in sobotah. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za en mesec . . . 1.00, izven Avstrije 1.40
za tri mesece . . . 2.80 „ „ „ 4.00
za pol leta . . . 5.00 „ „ „ 7.00
za vsa leta . . . 10.00 „ „ „ 16.00
Na naročbe brez priložne naročilne se
ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč.,
v Gorici po 3 nč. Sobotno večerno
izdanje v Trstu 3 nč., v Gorici 4 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorako.

Oglaš se računa po tarifi v petiti; za
naslove z doblimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega uvajalnih vrstic.
Poslana osmrtnice in javne razpise, do-
mači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu:
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, kor nefrankovano se ne
sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje spro-
jema upravništvo ulica Caserma 13.
Odpri reklamacije se proste poštnine.

„Edinosti je moč!“

Mestni svet tržaški.

(XXII. seja dne 1. oktobra 1894.)

Predsednik: župan dr. Pitteri. Vladni
zastopnik: namestništveni svetovalec dr. bar.
Conrad. Navzočih 36 svetovalcev.

Po odobrenju zapisnika XXI. seje po-
zove župan mestnega fiska dr. Constantinija,
da predloži zapisnik o preiskavi proti okraj-
nemu zdravniku na Proseku, dr. Susi. To
poročilo trdi, da so zaslili na zapisnik dr.
Susso samega, izprašali bolnega Sedmaka, o
katerem je bil govoril svetovalec Nabergoj v
poslednji seji in tudi zdravnik v bolnišnici,
toda iz vsega tega se ni pokazalo ničesar,
kar bi dalo varok postopati proti dr. Susi,
kajti isti da nikakor ni zanemaril svojih dol-
žnosti. Proti temu „poročilu“ izjavlja svetova-
lec vitez Nabergoj, da se je dogodila
stvar baš tako, kakor jo je bil opisal on v
poslednji seji, toda, ako mestni magistrat ne
najde varoka postopati proti dr. Susi, je to
njemu, govorniku, tudi prav.

Zatem se je oglasil svetovalec Dollenz
protestujoč proti nekemu delu tržaškega ča-
sopisja („Il Piccolo“ & C.), kateri obdoljuje
okolice poškodbe, da s svojimi pritožbami
in zahtevami zavlačuje jo razpravo. Go-
vornik je naglašal tu prav umestno, da ako
je spregovoril večkrat o raznih točkah pro-
računa, je uporabil le svojo pravico in storil
svojo dolžnost kot zastopnik oklice. Nikakor
pa ni krivnja okoličanskih zastopnikov, ako
morajo tožiti o tolikih stvareh. Zastopniki
okolice imajo jedino priliko o razpravi o
proračunu, da se potegnejo za potrebne
svojih volilcev, ker okolica ni zas-
topana ne v mestni delegaciji
ne v odsekih. Konečno naglašal go-
vornik, da okoličanski zastopniki nikakor niso
nasprotniki mesta, kajti o raznih prilikah so
glasovali s vero, a snajo, da je okolica s
mestom celokupna občina. Zato se nadeja, da
vsame zbor to izjavo na snajo in da uvaž
priporočila, katera so bili navedli on in to-
variši.

Zatem je nadaljevala razprava o prora-
čunu v drugem bitanju. O naslovu „Prosveta
in slovenosti“ (ohrana cerkv) je priporočil
svetovalec Dollenz, da se vatreke prošnji
župnijskega urada v Rojani iz leta 1892.
glede obnovljenja tamokajne župne cerkve,
ker stanje zgradbe postaja že nevarno ver-
nikom. Asesor dr. Artico je izjavil na to,
da pride ta stvar v kratkem pred mestni
svet, ker je tehniški urad že dokončal svoja
proučevanja. Troškov bode 4500 gld. in sicer
dā 3300 gld. župnijska uprava, 1200 gld. pa
pade na občino. Svetovalec vitez Nabergoj
vpraša, kedar konča popraviljanje cerkve na
Proseku, v koji namen je bil mestni svet
dovolil 1300 gld., koliko se je že potrošilo
za že dovršena dela? Asesor dr. Artico
odgovorja, da v prihodnji seji objavi že-

ljene podatke. Potem je svetovalec vitez
Nabergoj opozoril na slabo stanje župnišča
na Opčinah, Proseku in v Sv. Križu, katere
zgradbe so celó škodljive zdravju duhovni-
kov, ki morajo stanovati v njih. Zato prosi
župana, naj blagovoli poizvedeti potrebno in
potem odrediti primerno. — Župan je
obljubil, da hoče poizvedovati in potem spo-
ročiti o stvari mestnemu svetu. — Ostale
točke proračuna so se preditale brez razprave
in zatem je pričelo takoj tretje bitanje.

K naslovu „Centralni zavod“ (Aktivne
doklade občinskih uradnikov) oglasil se sve-
tovalec Spadoni, priporočajoč, da se naglo
reši prošnja magistratnih uradnikov, za sboj-
šanje njih gmojnega stanja. — Župan je
odgovoril, da se je mestna delegacija v po-
slednji svoji seji bavila izključno s tem
predmetom ter naročila podrejenemu odesku,
da poizveduje še nadalje o potrebah omenjenih
uradnikov ter da naj stavi primerne navete
delegaciji, koja bode svojočasno poročala
mestnemu svetu o stvari. — E. Rascovič
se je zatem potegnil za brezplačno pisarniške
večbenike, češ, da nekateri služijo že celih
6 let, ne da bi bili dobili kakšnokoli odsko-
dnino. Župan je na to zatrdil, da se je
bavil podrejeni odesk tudi s tem vprašanjem
in da predloži v kratkem svoje navete zboru.
Dr. Cambon je priporočil, da se popravi
hišica, v kateri stanuje pokopališčni kapelan
don Tempesta. Župan je obljubil, da se stori
tudi to.

Sedaj je prišla na vrsto točka „Javni
pouk“. Oglasil se je svetovalec Spadoni.
V uvodu svojega govora napadel je mestni
magistrat zaradi tega, ker nabavlja za šole v
okolici zemljevid, na katerih so tina ana po
slovensko popačena imena raznih
okolice (Menda italijanskih? Stavce.)
vasij. (Glej vest „Mestni svet tržaški“ v ve-
černem izdanju „Ed.“ št. 118. z dne 2. t.
m. Ur.) Naglašal, da je za imena mesta in pa
okolice vasij merodajen jedino le mestni
statut (sic!), od katerega pa je le dvoje
izdanj: italijansko in nemško, katero
poslednje pa rabi italijanska imena. (Še tega
se manjka, da bi imena slovenskih vasij
pačili poleg Lahov še Nemci! Sploh pa je
ta argument jako piškav, kajti po mojem
menenju je merodajno le dotično ime, katero
nadalje prebivalstvo svojem kraju, a
to prebivalstvo je menda slovensko,
kajli? Modrijan v tiskarni.) Nudavno je bilo
ukazalo namestništvo, nadaljuje govornik, da
se mora ravnati mestni magistrat gledé pra-
vopisja imen okoličanskih vasij po nomen-
klaturi mestnega statuta, in od te dōbe res
magistrat ne piše več „Padriciano“ (!) „Tre-
biciano“ (!), ampak „Padric“ in „Trebich“
(To je pa — pravilno à la Rascovič! Sta-
ve.) Mestni statut piše n. pr. „Servola“,
„San Giovanni“, „Santa Croce“, „Barcola“

laglje opazil. Podvizata se, zreta predse, ne
govorita nič. Daleč se umikata vasem, ka-
tere se vidijo v daljavi, boječa se, da jih ne
bi izpoznali Uskoki, katerih je ondol veliko.

— Ilija, reče Gušetič, ali nisi gladen?
— Sem, ali ni mi mar.
— A meni je mar; gladen sem in že-
jen. Vse gori v meni.

— Potrpi, nista daleč od moje, tam se
lahko najdeš od sita na turški račun.

— Ali utegnil bi prej poginiti od lakote.
— Mar si baba? Ali ne veš, da naju
zasedujejo? Zberi modri.

— Ne morem. Nisem baba, ali nisem
niti ptica nebeška, katero Bog na svoj račun
živi.

— Pa kaj bi sad? Da jim prideva v
pesti?

— Tega ne. Poslušaj me. Glej tam za
gozdom stoji samotna pivnica. Poznam jo
iz prejšnjih časov. Na slabem glasu je,
hajduško zavetišče je. Pojdiva tje. Napijva

itd. in takó se morajo nazivljati
ta sela, in nikakor drugače. (Bum!)
Zato želi govornik, da magistrat ne bi niti
neposredno spodbujal razne župnike, kakor
n. pr. Barkovljanskega, katerega spisi prih-
ajajo vedno le pod datom „Barcolje“. (?) —
Raznetega govornika je zavril asesor dr.
Slocovich z umestno opazko, da je do-
tične zemljevide odobrilo ministerstvo in
sicer italijansko izdanje za laške in
slovensko za slovenske šole. —
Vsek pameten človek bi se bil sicer udal
takomu argumentu, ne pa strastni in „lojalni“
dr. Spadoni. Isti se je namreč odrezal
prav na kratko: „To je morebiti (!)
resnično, toda mi moramo čuvati
italijanstvo doželo!“ (!) Izustil ta
lapidarni stavek, sedel je govornik ponosno,
galerija pa mu je priredila nečuvno
ovacijo. Tu se je tulilo, ploskalo, skakalo
od radosti. Človek bi mislil, da je med bes-
nimi divjaki, ne pa med nositelji „avite col-
ture“ — nižje vrste. A slavni naš „podestà“?
Pritnil je tej odkriti demonstraciji Spado-
niji še nekaj oficijelni pešat, kajti
posvaril je galerijo prav očetovski, rekši, da
ni treba nje odobravanja v ta na-
men, da se dokaže italijanstvo
mesta tržaškega! No, ako je pa to
korektno, nam je tudi prav!

Spadoni je na to (in v takem polo-
žju je imel prav!) naglasil, da tu nima kaj
opravičiti odobrenje minister-
stva (!) ter predlagal dnevni red: „Uvidevši
mestni svet, da so zemljevidi Primorske, ka-
tere je izdal mestni magistrat slovenskim
šolam v okolici, nasprotni nomenklaturi mest-
nega statuta, nalaga eksekutivi, da takoj
odatrani te zemljevide, nadomestivši jih
z italijanskimi zemljevidi takó dolgo, dokler
ne bode mogoče dobiti slovenskih zemljevidov,
kateri pa morajo imeti italijanska imena
mesta in okoličanskih vasij.“ —
Svetovalec vitez Nabergoj je opazil na
to, da so Lahji prevedli po svoje sloven-
ska imena po okolici, kajti slovenski se jih
drugače ne more pisati, kakor se jih piše.
— Asesor Slocovich je naglasil že je-
denkrat, da mestni magistrat rabi v svojih
spisih italijansko nomenklaturu, kar pa
se dostaje zemljevidov, to pa je stvar mini-
sterstva. — Tudi svetovalec Dollenz je
pojasnil s nekaterimi primerami, kako pre-
vaja slovenska krajevna imena na ita-
ljansko, istotako, kakor rabijo Nemci za ita-
ljanska mesta nemška imena, ne da bi
se kdo spodtikal nad tem. Nemci n. pr. ne
pravijo „Venezia“, ampak „Venedig“, ne
pravijo „Milano“, ampak „Mailand“, Rim
(Roma) nazivljajo „Rom“, „Firenza“ se glasi
po nemški „Florenz“ itd. Svet. Morpurgo
je izjavil, da je Spadonijev predlog popol-
noma umest en (?) govornik se čudi, čemu

se, založiva se, naspilja se do dné in zopet
sem svoj.

Ilija se malo obotavlja, potem je zado-
voljen.

— Pojdiva, reče, naj bo po tvojem, sa-
mo, da ne bo zla.

— Kakovo zlo, nasmeje se Gušetič, je-
sti in piti menda ni zlo.

Kmeta kreneta v stran in se podvizata.
Mesec stoji visoko in v daljavi se vidi ob
nebu suho vejevje drevja in izmej drevja
rdeča iskrica, luč iz pivnice. Tjekaj jo uda-
rita kar čez polje in za malo zgineta mej
drevjem.

Za kako četrto ure prijezdijo konjiki.
Četvero jih je, Uskoki na konjih, jeden a
širokim klobukom na glavi, brčkone častnik,
a kraj njega jaha majhno človeče, katero si
je potegnilo okraje klobuka na čelo, da mu
ni videti lica. Četa postoji aredi pota.

— Vrnimo se, reče nejevoljno častnik,

se tu sklicuje na ministerstvo, ko je vendar
to stvar konečno rešilo namestništvo, odre-
divši, da se mora rabiti nomenklatura mest-
nega statuta. Glede Dollenzovih opazk o pre-
vajanju krajevnih imen pa misli govornik,
da je tako prevajanje pristnih krajevnih imen
le vprašanje „sasebnega okusa“, v tem ko
mi, vaskline Morpurgo, ostanemo rajše pri
— originalih! (Tuljenje, ploskanje in
odobravanje na galeriji.) (Opomnja modrijana
v tiskarni: Onorevole dr. Morpurgo pa menda
ni doktor logike. Ako se je učil logike, ne
bi bil takó širokoustno izjavil, da „oni“ osta-
jajo rajše pri originalnih krajevnih
imenih, a vendar je v jedni sapi zagovarjal
poitalijančevanje originalnih pristnih slo-
venskih krajevnih imen. Kaj ne?)
(Konec prih.)

Politiške vesti.

Delegacije. O seji avstrijske de-
legacije z dne 1. oktobra poročali smo že
na kratko v večernem izdanju minolega torka,
vendar nam je pridodati danes še nekoliko
opazek. — Kot vestnim poročevalcem nam
je najprvo zabeležiti dejstvo, da so bili mla-
dočasni delegatje osamljeni se svojimi nazori
in da so vsi drugi govorniki izjavljali sogla-
sje z našo vnanjo politiko, odnosno s trozvezo.
To dejstvo je sicer značilno za sedanje stran-
karske odnose, ali dokaza ne vidimo v njem,
da ne bi češki delegatje imeli prav. Kajti
uprav pri nas v Avstriji nas uči skušnja, da
v parlamentarnih zastopih ni vsikdar pravica
na strani — vedine. Ako bi bilo tako, potem
gorje nam: potem ostanemo mi Slovani večni
krivdniki. Dobro pa je, da si ogledamo ne-
koliko govornikov, ki so metali polena pod
noge češki delegatjom. Da je nemški naci-
jonalcec Bärnreither navdušen prijatelj tro-
zveze, cziroma pruskega nadvladja v evropski
politiki, to je menda več kot naravno in se
umeje samo ob sebi. O tem ne treba torej
zgubljati besedi. Drugače je z maloruskim
delegatom dr. Barwinskiim. Da se je ta go-
vornik oglasil proti Čehom, utegne osumniti
marsikoga. Toda le na prvi pogled. Gospoda
Poljaki so zasnovali stvar jako fino; poslali
so v boj Malorusa, češ: vidite, kako pravični
emo, tako, da tudi Malorusje soglašajo z
nami! V resnici pa je Barwinski jeden tistih
takozvanih „Mladorusinov“, ki so bili izvo-
ljeni s poljskimi glasovi. To vam je
jeden tistih parade-Malorusov v stafažo polj-
ski gospodi. Po takem je naravno, da je g.
Barwinski govoril po želji — Poljakov. De-
legat Beloredi je le s par besedami izrekel
svoje zaupanje v našo vnanjo politiko, osta-
lemu delu njegovega govora je bil le ta na-
men, da dokaže, kako grozno ljubijo aristo-
kratje češki narod. (Tako grozno, da baje
sklepaje sedaj kompromis z Nemci za bodočo

pokaj nas mučiš tod, po blatu in anegu?
Ogibaj se Ilije, tega sam vrag ne dobi. Bog
vé, kje je. Brčkone je kje na Turškem. Po-
tikamo se tod in prerivamo in hodimo kot
medvedje ob tvoji vrvi, pa nič. Vrnimo se.

Nikakor, gospod poročnik, protivi se
pritlikavec, ali se nismo dovolj trudili, predno
emo ju zasledili. in pri Pišecih, kjer biva
Ilijina žena, toliko da jih nismo vjeli. Tod
sta morala nedavno iti, sedaj hodita tepca
peš. Vi dobro veste, kaj je zaukazal Turn.
Mi ju moramo vjeti. Stojte malo, pravi in
stopi s konja, da vidim. Glejte tod v anegu
stopinje dveh moških. To sta onadva. Vidite,
tu sta zavila na polje, nagne človečo glavo.
Ostanite nekoliko tu in držite konja. Pojdem
za sledom, da vidim, kje ga je konec.

— Pojdi in vrag naj te nosi, zagodnja
poročnik in se zavije močnejše v. plašč, a ti,
Jovan, drži v tem konja tega lopova.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

151

Kmetški upor.

(Sredovinska povest izstajalega veka.)

— Spisal August Senoa. Preložil I. P. Planinski.

— Z Bogom! šepne Ilija, z Bogom, in
poljubi malo dete, potem prime dečka za
glavo in pritiska svoje ustnice na nedolžno
čelo ter objame ženo, objema jo dolgo, dolgo
in silno, kot da jo objema za leto dni.

— Z Bogom, jedla plaka je in se odtrga
od Kate, z Bogom in na svidenje, duša!

— Z Bogom — z Bogom! kliče v noč
Kata, pritiskivši krepkeje dete k sebi, ko sta
že oba konjika zginila v mrak.

In zopet je noč. Mimo gradu Jasenovca
hiti dvoje oboroženih pešcev — Gregorič in
Gušetič. Konja sta pustila pri plemiči Roza-
ličici, svojem znanci v Zagorji, da ju vrne šta-
jarskemu župniku, ker bi ju na konji vsakdo

volitve na deželni zbor deški! Opomnja stav-
čeva. (Is krasnega govora mladostnega de-
legata Kaftana podamo glavne stvari v de-
natnem večernem izdanju. Op. ured.)

Dne 2. t. m. je sborovala ogerška
delegacija. Pri razpravi je izjavil grof
Appony, da sicer vnaprejšnje proračun, da pa
odklanja vso pripoznanje in hvalo grofu
Kalkokyju, ker ni nikakih vidnih uspehov v
vodstvu vanje politike. Delegacija je vpre-
jela na to s veliko večino proračun minister-
stva za vanje stvari in proračun vojne mor-
narice.

To pa je odkritost. O toli hvaljeni
smerni in realni politiki Poljakov piše Kra-
kovska „Reforma“: „V poslednjih 25 letih
bila je navada iskati javno menenje Poljakov
pri njih parlamentarnih zastopnikih na Du-
naju in v Berlinu. Rane političke struje so
provarile, da naši parlamentarni zastopniki
ali niso odkrito povedali našega menjenja, ali
pa so se izjavljali nasprotno mišljenju širših
krogov. Glede koncesij do vlade žel je poljski
klub veliko dalje, nego smo to želeli po deželi.
Tako je navstalo krivo menenje, da so vsi Po-
ljaki vpreženi v slavnosten voz onih vlasti, ki
so razdelile poljsko kraljestvo ter da so se
odrekli svoji bodočnosti. Ako se sedaj ogle-
dajo glasovi, izražajoči nado, da sopet oživi
Poljska, niso to nikake nove pesmi, te pesmi
so vedno odmevale med Poljaki.“

No, to je vsaj jasno: Poljaki se torej
čutijo le goste v naši državi in se ne dajejo
da se kdaj še povrnejo na svoj — lastni
dom. In ti ljudje hočejo poučevati Čeha o
lojalnosti do države, te ljudi so nam hvalili
nedavno kot „realne politike!“

Najvišji krogi o cerkveno-politiški
preosnovi na Ogerskem. Javna tajnost je,
da najvišji krogi najodločnejše obsojajo izbruhe
šido-madžarskega šovinizma, naperjene tako proti
vsakemu čustvovanju, kolikor proti vsem
nemadžarskim narodnostim. Kako tudi ne,
saj mora in tega večnega boja madžarskih
aristokratov proti vsakršni duhovski in posvetni
avtoriteti navesti resna nevarnost za dinas-
tijo in javno moralo. Kako sodijo najvišji
krogi o tem razvidno je iz nekoga dopisa, kojega
je priobčil te dni „Magyar Allam“. Povodom
sodnjih velikih vojaških vaj bila je nekemu
duhovniku prilika, da je govoril s nekim
članom cesarske hiše. Na satrdilo župnikovo,
da na Ogerskem nikdo ne želi civilne po-
ruke raznašati v prostozidarjev, opomnila
je dotična visoka oseba: „To vem, ali kaj
je storiti, ko obstoji polovica Budimpešte in
Židov in prostozidarjev? To je hudo“. — V
daljšem pogovoru je nadvojvoda odločno ob-
sojal cerkveno politiko ogerske vlade. —
„N. F. Pr.“ se sicer roga temu poročilu,
da je izmišljeno in tendenciozno. Mi
pa menimo, da so v tem poročilu izraženi
pristni navori najvišjih krogov, ki se odklu-
kejo od nekdanj po svojem vsakem čustvo-
vanju, po svoji pobožnosti in po svoji uda-
nosti do Cerkve in po svoji očetovski skrbi
do vseh narodnosti.

V tabornem nemških konservativcev
vre zopet. Ne vemo, ali se spominjajo naši
čitatelji, da je pred nekoliko meseci vojni
minister premestil vojaškega duhovna Ska-
cela iz Tiroleke v Buenos — ne da bi se
bil popred sporazumel s vojaškim škofom —,
in sicer sato, ker Skacel ni hotel blagoslo-
viti trupla nekoga vojaškega zdravnika, pad-
lega v dvoboju. Ker je bil torej duhovnik
Skacel kaznovan sato, ker je postopal po
prepiših sv. Cerkve, povprašal je delegat
Treninfels vojnega ministra, kako opravi-
diti omenjeno promeščenje? Ker pa je vojni mi-
nister odgovoril na to vprašanje v tem smi-
slu, da je promeščenje vojaških duhovni-
kov njegova stvar in da nima nikdo pravice
utikati se v to, so konservativni krogi jako oslo-
voljeni in napadajo precej ostro vojnega mi-
nistra. „Vorarlberger Volksblatt“ mu očita,
da je postopal celó proti organičnim določi-
lom apostolskega vojnega vikariata samega,
kajti ta določila pravijo, da mora vojni mi-
nister postopati sporazumno s vikariatom. Slednjič
se grozi omenjeni nemški list: Od-
govor vojnega ministra je dokaj gospodova-
len, toda pride še še prilika, da dajo
Tiroleci pravi odgovor. — In tako
vidimo sleherni dan, kako saderljejo drug
ob drugega liberalni in konservativni nazor.
Predstavitelji teh nasprotujočih si nazorov pa
sede lepo pod jedno in isto streho in pijejo
včasih tudi v lepi slogi — šampanjca. Kaj
ne, gospoda?!

O boleznih ruskega carja poroča polj-
ski „Czas“, da sicer ni neposredne nevarno-
sti, da pa je stanje carjevo zelo resno, ker
noče uživati zdravil in se ravna po nare-
bah zdravnikov. Ker mu pešajo telesne moči,
se tudi bolezen širi toliko bolj hitro. — Z
druge strani javljajo, da je car natančno
obveščen o svojem stanju.

Različne vesti.

Ali je Trst izgubljen za nas? Iz Trsta
nam pišejo: V uvodnem članku predvečeraj-
šnjega lista ste nam govorili prav od srca.
Prav imate: širši slovenski svet niti danes še
ne ve, koliko je slovenskega šivilja v Trstu
in je po takem tudi naravno, da nima pojma,
kako važen činitelj je ta slovenski šivilj. Se-
daj se isti res ne more ganiti, ker so mu sve-
zene roke in noge, ali pustite, da popihne
molejša sapa, potrpite, da se spremeni smer
„primorske politike“, potem bode še le jasno
vankomur, da nam je usojena važna uloga
tu ob Adriji. Čakati je torej treba na ta za-
željeni trenutek, na ta prepotrebni preobrat.
Čakati, dá! Ali mi ne smemo misliti na tako
čakanje, ob katerem bi držali roke križem na
hrbtu. Tako čakanje značilo bi sločin na naši
narodni bodočnosti, tako čakanje bi bilo —
naša smrt. Ampak dotlej, dokler pride na ša
ura, moramo skrbeti vsami mogočimi sred-
stvi, da ljudstvo naše ne obnemore duševno,
to je — da ne izgubi vero do boljše bodo-
čnosti. Vzgajati moramo torej ljudstvo, vspod-
bujati je ter vcepjati mu prepričanje, da
le tisti je izgubljen, ki je zgubil vero v sa-
mega sebe. Tu imate pred seboj, vi voditelji
tržaški, krasno, plemenito, vavičeno nalogo:
vzgojitelji, učitelji in tolatitelji bodite našemu
ljudstvu, da bode zavedno in v trdni nadi
pričakovalo onega dne, ko nam napoči sarja
boljše bodočnosti.

Ali kam smo ššli? Podati vam smo
hoteli tudi mi še jeden dokaz o mnogoštevil-
nosti našega šivilja v Trstu. Na mišlih so nam
slovenski gostilničarji v mestu Tržaškem. Teh
slovenskih gostilničarjev je toliko, da imajo
— vedno in sadrugl. In ker si ne moremo
misliti, da bi k tem našim gostilničarjem za-
hajali Lahi v posebno velikem številu, mo-
ramo še soditi, da jih vadržuje slovensko
ljudstvo, še še ne izključno, gotovo pa po
velikem delu. Če bi torej v Trstu ne bilo
Slovencev — kakor mislijo izvestni „narodni“
modrijani, ne vemo pa ali iz nepoznanja od-
nošajev, ali pa iz nespornosti do nas —,
bilo bi tudi nemogoče, da bi imeli toliko na-
rodno-zavednih gostilničarjev, kakor jih v
resnici imamo; še manje pa bi mogli imeti
slovenskih gostov, ki bi vdrževali te gostilni-
čarje.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda v
Trstu darovali so pivci ponesrečene stave v
gostilni pri Vodopivcu 3 gl. 41½ novč. —
Simon Ivanovič 20 novč.

Volileki shod v Škodnju. Kakor smo bili
še javili, skliče politično društvo „Edinost“
volileki shod v Šk od nju. Na shodu bode
poročal g. državni in deželni poslanec Ivan
Nabergoj o svojem delovanju. Shod se bode
vršil v nedeljo v gostilni Antona Saccina. Če-
mota št. 58. Začetek ob 4. uri popoldne.
Na ta shod opozarjamo posebno volilce vsa
prvega okraja, priporočajoč jim, da se sbe-
rejo polnoštevilno okolo svojega vrlega po-
slanca Ivana viteza Nabergoja. Tu jim ne
bode samo prilika čuti poslančevu poročilo,
ampak tudi izjaviti bodo mogli svojo željo in
potrebo. Gospod poslanec vname gotovo rad
na znanje vse pritožbe in gotovo stori potem
vse, kar je v njegovi moči, da se odpravijo
nedostatki.

„Il Paese“. Prva številka je torej izšla
— nov list s starimi frazami; ista pesem,
samo „tempo“ bode še živahnost. Povedal
nam je namreč ves svoj program v par be-
sedah: deloval bode za narodno libe-
ralno stranko! Ker pa „Il Piccolo“,
„L'Indipendente“ in — „Il Mattino“ že
davno delajo za isto „narodno liberalno“
stranko, ne moremo prav razumeti, čemu se
je prav za pravo poročil ta novi list. Gospoda
si menda mislijo, da treba veliko dreves,
ako hočemo, da ne prodere do nas — svetloba
solca. Dá, dá, solnce resnice in pravice bi
hoteli prikrivati, ker se boje ljudi in spozna-
nja. Zastonj jim trud: spoznanje pride, ker
mora priti; ob toplih žarkih resnice rantopi
se laška narodno-liberalna slava liki aneg na
pomladanskem volcu. Siromalni „Paese“, kajti

prišel si borbo na krivično in po takem —
zgubljeno stvar. Naše iskreno sofalje.

Gimnazijski štipendij. Razpisan je in
ustanove Francol štipendij v znesku 126 gl.
za dijake, obiskajoče nižje razrede kojega
tržaškega gimnazija in pristojne tržaški ob-
čini. Štipendij odda tržaško namestništvo.
Prošnje magistratu do 20. t. m.

Kako je postrežljiv! Kapovila v Sv.
Križu ima menda do „Lege“ posebno naklonje-
nost in dobročutnost. To je pokazal s tem,
da je te dni prav vestno prilepil plakato
omenjenega društva po raznih hišah v Sv.
Križu, s kojimi plakati je vabila „Lege“
slovenske stariše, da upišejo svojo dečo v
nje šole; prilepil jih je celó čez pozive,
vabeče mladeniče k pregledu (kontroli). —
Prav bi bilo, ko bi se ta čin vaškega načel-
nika poizvedel natančno ter naznanil kom-
petetni oblasti, da bi mu ista pokazala, da
ni smeti prikrivati c. kr. naredbe na takor način.

Ali isti (Legini) plakati niso imeli dol-
zege obstanka. Zavedni Križani znali so si
pomagati: pobarvali so jih namreč s primerno
pomado ter jih odstranili raz zidove.

Radi bi vedeli, je-li je gospod kapovila
sato plačan od magistrata, da izvršuje take
dine in da s takim počenjanjem vznemirja
ljudstvo? Je-li je to čestna služba vaškega na-
čelnika, kateri bi moral gledati le na korist
in napredek občine? Gospoda, ki nam odlo-
čujete osodo, pomislite vendar na posledice,
katere utegnejo nastati po takem postopanju
gospodov načelnikov! Vsaka stvar ima svojo
mejo, tako tudi potrpežljivost.

Vam Križanom pa, ki se sploh sveda-
te svojo narodnosti, polagamo vroče na srce,
da dobro premislite, koliko grešite v narod-
nem pogledu, če se pustite voditi od prista-
šov slavne „Lege“, če svojega nedolžnega
otroka, svojo krv pahnete v brezno politič-
jančevanja! Pomislite, da oni otrok, ona vaša
krv, utegne vsa kdaj zasramovati in izdajati.
Ko bode morda vi stariši še počivali v
hladni domači zemlji, sramotili vas bodo
vaši potomci v grdi tujščini.

Iz petrazrednice družbe sv. Cirila in
Metoda odšlo je letos 57 učencev na c. k.
državni gimnazij, drugih 12 pa v nadaljne
razrede na tukajšnji državni nemški šoli. Vsi
ti so napravili ispit prav dobrim uspehom.
Velika večina učencev V. razreda odšla je
po raznih obrtih, slasti pa v prodajalnico
tržaške. Z osirom na vsledno vzgojo, koje
so bile določni na naši šoli, nadejati se je,
da vai ti postanejo koristni člani naše slo-
venske družbe tržaške, da postanejo mošje
po volji Božji in želji národa. V to pomosi
Bug! Vsekako se nam pa pravi sad plemen-
itega delovanja naše šole pokaže še le v
nekoliko letih, ko dorase prvi rod, vzgojen v
šoli družbe sv. Cirila in Metoda!

Nova cerkev na Dunaju. Dne 2. t. m.
položili so na Dunaju v prisotnosti cesarjevi
temeljni kamen nove župne cerkve v okraju
„Ottakring“. O tej priliki je isustil kardinal
Gruscha slavnosti primeren govor.

Zblaznel. 40letni dinar Anton Fabjan,
stanujoč v ulici Madonnina, zblaznel je pred-
večerajšnjem. Služabniki zdravniške postaje so
odvedli nesrečnega v belnišnico.

Sodnijsko. 18letna dekla Marija Grill je
dobila zaradi tatvine 6 tednov ječe. Ukradla
je bila svoji gospodinjji Coxier razno obleko,
vredno okolo 28 gl. Dekla je priznala tat-
vino in vrnilo ukradena oblačila. — 24letni
pekovski pomočnik Pasqual Degilio, itali-
jansk podanik, je bil večeraj obsojen pred
tukajšnjim sodiščem zaradi tatvine na tri
mesce ječe in na izgon po prestani kazni.

Polcijsko. 22letnega cunjarja Alojzija
B. iz Trsta so zaprli, ker so ga našli stra-
žarji, ko se je klatiril po ulici Chiossa in
menda premišljeval, kje bi mogel kaj ugra-
biti, kar ni njegovo. — Predainočnem so
zaprli poulične „pevce“: 36letnega izvoščeka
Hermann E. iz Trsta, 22letnega mornarja
Spiridijona U. iz Sežane, 32letnega težaka
Josipa R. iz Trsta, 51letnega težaka Franja
B. iz Fare in 28letnega težaka Rudolfa M.
Tržaški ponočnjaki sares dobro napredujejo
v petju, a s. c. kr. policija bi morala gledati
tudi nekoliko na one „pevce“, ki razgrajajo
po dnevu po najživahnnejših ulicah pod pre-
tvezo, da „grejo v vojak“.

Koledar. Danes (4.): Franjo (Francišek)
Seraf. — Jutri (5.): Placid in tov., muč.,
Gala, vd. — Mlej. — Solnce iside ob 6. uri
5 min., zatoni ob 5. uri 32 min. — Toplota
večeraj: ob 7. uri s jutraj 14 stop., ob 2 pop.
20 stop.

Najnovejše vesti.

Budimpešta 3. (Avstrijska delegacija).
Delegat Pacak in tovariši so interpelovali
ministra zunanjih poslov in so sajedno pred-
ložili tekst namisljene vojaške konvencije med
Avstro-Ogersko in Srbijo izra leta 1882. ter
vprašali, da li je res, da se je sklenila ta
pogodba in je-li še obstoji. — V razpravi o
proračunu za mornarico, naglašal je delegat
Kaftan, da se bode morala avstrijska mor-
narica v nedoljni bodočnosti omejiti večinom
le na zaščitanje obrežij in pristanišč ter
priporočal da naj bi se sgradile sasesto or-
jaških oklopnih le manjša, gibnejša vojne
ladije. Nadalje je omenil govornik, da bi bilo
vresničenje kolonizacijske misli najboljše sred-
stvo za povzdigo avstro-ogerske prekomorske
trgovine.

Budimpešta 3. (Zbornica magnatov.) Pred
muzejem zbrala se je ogromna množica
ljudi, toda vedla se je mirno. Škofje so pri-
šli skoraj polnoštevilno; galerija pa je slabo
obiskana. Zbornica je pričela razpravo o za-
konskem načrtu o svobodnem izvrševanju
vere. Kardinal Schläuch je govoril proti,
izjavljajoč, da cerkveno-politiške predloge
bodo v pogubo državi in človeški družbi.

Budimpešta 3. Danes je pričela v abor-
nici magnatov razprava o cerkvenih preosno-
vah. Vlada ne da nikakoršnih koncesij.

Carigrad 3. Sultan je vprejel večeraj
ruskega admirala Avelana in s njim vse
osobje ruskega odposlanstva in vojno sprem-
stvo.

London 3. „Bureau Reuter“ javlja iz
Carjegrada, da se je tam pojavila asijatska
kočera. Več ljudi je še umrlo.

London 3. Ministerski svet je sklican ne-
nadoma na jutri. Govori se, da so temu ko-
raku varok neoprazumljenja s Francosko.

Shangaj 2. „Bureau Reuter“ javlja iz
Pekinga, da se širi sovražstvo proti tujcem.
Oblasti so se morale zelo truditi, da so pre-
predele nemir. Merodajne osebe v Pekingu so
bojijo, da si utegnejo Japonci prisvojiti mesto,
ker so kitajski vojaki jako nezadovoljni s
sedanjo vlado.

Trgovinske brojavke.

Budimpešta. Pienica za jesen 622—623, za
spomlad 649—671 Koruna za oktober 610 do 615.
Oves za jesen 568—570. Riž novi 500—510.

Pienica nova od 78 kil. f. 625—630, od 79
kil. f. 630—635, od 80 kil. f. 635—640, od 81
kil. f. 640—645, od 82 kil. f. 645—650.

Jeleni 625—640; prosa 570—590.

Pienica: Srednje ponudbe, povpraševanje o me-
jeno; trg mlačen. Prodalo se je 26.000 met. stot.
Riž jako mlačen. Vreme: deževno.

Praga. Nerafinirani sladkor za oktober f. 13-27
december f. 13-32, dež.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst
in s carno vred, odpeljatelj precej f. —. November-
marc f. 30.—30.75. Concassé za november-marc 30-50
do 31—. Četvrtini za oktober 32—, November 31-25
V glavah (sodih) za polovico oktobra 93, za konec
oktobra 92.

Havre. Kava Santos good average za oktober
9-50, za februar 81-50, mlačno.

Hamburg. Santos good average za oktober 72—,
december 67-25, marc 64— jako mlačno.

Dunajska borza 3. oktobra

	1894.	danes	večeraj
Drjavni dolg v papirju	98-95	99-10	
„ „ „ v srebru	99—	99-05	
Avstrijska renta v slatu	128-45	128-60	
„ „ „ v kronah	97-95	97-90	
Kreditne akcije	369-70	371-25	
London 10 Lat.	124-05	123-95	
Napoleoni	9-87	9-88	
100 mark	60-95	60-90	
100 italj. lir	45-25	45-25	

Gostilna „Štoka“ staroznana pod ime
„Belladonna“, s nom „Belladonna“
polog kavarno „Fabris“, priporoča se Slovencev
v mestu in na deželi. Točijo se lahorna vina
istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na
dobelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St.
Petra
na Notranjem (Via Campanile) v hiši Jakoba
Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat
na dan frišno opremo mleko po 14 kr. liter ne-
dosedredno in St. Petra, sveža (frišna) smetana. Na
zahtevanje, pošilja se tudi na dom.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1.
Pisava, ima trgovino s mnogovrst-
nim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim
orodjem, pletenino itd. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“
v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slo-
vencev vseh stanov. Na razpolago so časopisi v
raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. —
Za obilen obisk se priporoča Anton 8orli,
Cl. kavarnar.

Gostilna Josipa Katalana v Rojanu,
„Pri dvanajstih murvah“, pri-
poroča se slavnemu slovenskemu občinstvu za
obilen obisk. — Točila se bodo samo do-
mača izvrstna vina. 104 23